

STORTINGET

Representantforslag 208 S

(2021–2022)

fra stortingsrepresentantene Kirsti Bergstø, Ingrid Fiskaa, Torgeir Knag Fylkesnes, Freddy André Øvstegård, Marian Hussein og Andreas Sjalg Unneland

Dokument 8:208 S (2021–2022)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kirsti Bergstø, Ingrid Fiskaa, Torgeir Knag Fylkesnes, Freddy André Øvstegård, Marian Hussein og Andreas Sjalg Unneland om et bedre arbeidsliv for ansatte i varehandelen

Til Stortinget

Bakgrunn

Regulert arbeidstid sikrer rammene for et godt arbeidsliv og virker direkte inn på helse og familieliv. Vernet mot helge-, natt- og alenearbeid må styrkes og omfatte alle arbeidstakere. Det er et stadig press på butikkenes åpningstider, og ansatte i varehandelen er i dag unntatt arbeidsmiljølovens bestemmelser om natt-, søndags- og helligdagsarbeid. I tillegg er det utfordringer i varehandelen knyttet til at ansatte jobber alene.

I 2003 ble åpningstidsloven opphevet, og da ble alle begrensninger på hvor lenge butikkene kan ha åpent på hverdager og lørdager, fjernet. Utvidede åpningstider påvirker arbeidstiden til de ansatte i varehandelen og gjør det stadig mer krevende å kombinere arbeid i varehandelen med familieliv.

Forskning viser at arbeidstidsordninger som nattarbeid og lange arbeidsdager øker risikoen for skader på arbeidsplassen og kan i tillegg påføre arbeidstakerne alvorlige helsebelastninger, inkludert økt risiko for hjerte- og karsykdommer, svekket søvnkvalitet, økt risiko for brystkreft og depresjon. Skift/turnusutvalget (2008) dokumenterte også at ulike former for nattarbeid fører til høyere andel arbeidsrelatert sykefravær, sammenlig-

net med for eksempel arbeid på dagtid. I varehandelen har man sett økt bruk av kvelds-, natt- og søndagsarbeid, derfor er det viktig at også ansatte i varehandelen omfattes av arbeidsmiljølovens bestemmelser om natt- og søndagsarbeid.

I dag er hovedregelen at butikker skal være søndagsstengt, og søndagen som en annerledes dag der flest mulig kan ha fri sammen, må forsvares. Det er stadig press på å åpne for mer søndagshandel. Loven om helligdager og helligdagsfred, vedtatt 24. februar 1995, regulerer i dag adgangen til butikkåpent på søndager og helligdager. Ifølge loven skal butikker holde stengt på søndager og helligdager, og etter klokken 16 på jul-, påske- og pinseaften. Ett av unntakene er for

«utsalgssteder på områder som etter vedtak av statsforvalteren regnes som typiske turiststeder.»

Godkjenning av unntakene i lov om helligdagsfred, som definisjonen av turiststed, praktiseres ulikt fra én statsforvalter til en annen. Det er behov for å gjennomgå og etterprøve forvaltningen av unntakene i regelverket. I NOU 2017:17 «På ein søndag» foreslås det at forvaltningen av unntakene flyttes til departementsnivå for å sikre lik praktisering.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen sette ned et utvalg for å utrede og legge fram forslag til lovendringer for å

styrke ansattes vern mot nattarbeid og alenearbeid. I utvalget må partene være representert.

2. Stortinget ber regjeringen utrede og legge fram forslag til lovendringer som sikrer at ansatte i varehandelen omfattes av arbeidsmiljølovens bestemmelser om kvelds-, helge- og nattarbeid.
3. Stortinget ber regjeringen vurdere om reguleringen av søndagsåpne butikker overholdes og opprett-

holdes, og etterprøve og evaluere godkjenninger etter unntakene i lov om helligdager og helligdagsfred § 5 annet ledd nr. 4. Regjeringen bes fremme forslag om å flytte ansvaret for godkjenning av unntakene i loven fra statsforvalteren til departementet for å sikre lik praktisering.

7. april 2022

Kirsti Bergstø

Ingrid Fiskaa

Torgeir Knag Fylkesnes

Freddy André Øvstegård

Marian Hussein

Andreas Sjalg Unneland